

Position Paper RTL Nederland t.b.v. rondetafelgesprek Auteurswet d.d. 30 maart 2022

RTL Nederland (RTL) sluit zich aan bij hetgeen RODAP in haar position paper naar voren heeft gebracht ten aanzien van het voorstel om collectief beheer voor Video on Demand (VOD)-diensten wettelijk verplicht te stellen. Het doel van dit voorstel, namelijk het verbeteren van de inkomenspositie van Nederlandse makers, wordt met een wettelijke regeling niet bereikt. Nederlandse makers hebben meer baat bij het stimuleren van een gezonde markt waarin voldoende ruimte is voor investeringen in Nederlandse producties. Het economisch effect van wettelijk verplicht collectief beheer zal juist zijn dat er minder geld naar Nederlandse makers gaat. RTL licht dat hieronder nader toe.

Het wettelijke verplichten van collectief beheer is ook niet noodzakelijk. Bij alle aanbieders van VOD-diensten, ook bij RTL, is er een grote bereidheid om via zelfregulering tot een eerlijke collectieve VOD-vergoeding voor makers van Nederlands werk te komen.

RTL investeert fors in Nederlandse producties

RTL exploiteert een aantal VOD-diensten in Nederland, te weten rtlxl, rtl.nl en Videoland. Daarnaast participeert RTL in het VOD-platform NL Ziet. Het overgrote deel van RTL's programma aanbod is Nederlands repertoire. Van het budget dat RTL beschikbaar heeft voor de aankoop van VOD-content wordt 82% geïnvesteerd in Nederlandse producties en slechts 18% in buitenlandse producties.

Voor Videoland is het produceren en aanbieden van eigen (Nederlandse) producties één van de belangrijkste pijlers. Door fors te investeren in "Videoland originals" (exclusief te zien op Videoland) probeert Videoland zich te onderscheiden van internationale VOD-diensten en een positie te verwerven als lokale speler in de sterk concurrerende VOD-markt. Voorbeelden daarvan zijn populaire programma's als Mocro Maffia (dramaserie) en Temptation Island (reality) en documentaires als Veerkracht en Força Koeman.

Daarnaast stimuleert RTL ook jonge filmmakers: In 2020 is RTL gestart met de "Videoland Academy", in samenwerking met o.a. het Nederlands Filmfonds, een talentontwikkelingsprogramma waarmee RTL jonge Nederlandse makers steunt bij de ontwikkeling en productie van films en series. Het project leverde tot nu toe drie films op, vier andere films worden op dit moment geproduceerd.

De VOD-markt

De Nederlandse maker profiteert van de opkomst van VOD-diensten als Videoland. Er worden meer Nederlandse films, documentaires en series geproduceerd door RTL dan ooit tevoren. En hoewel VOD-diensten enorm populair zijn bij de Nederlandse consument, zijn de meeste VOD-diensten nog steeds verlieslatend. Zo ook Videoland: ondanks een stijging van het aantal abonnees slaagt Videoland er nog steeds niet in om winst te maken. Belangrijkste oorzaak zijn de toenemende kosten voor content.

RTL concurreert met grote internationale spelers als Netflix, Apple, AmazonPrime, Disney, HBO en Viaplay. Door de toetreding van steeds meer nieuwe spelers op de VOD-markt is de vraag naar content sterk toegenomen. De productiekosten en honoraria voor filmmakers zijn hierdoor structureel gestegen en de verwachting is dat zij de komende tijd verder zullen blijven stijgen. Om een beeld te geven: De productiekosten van een Nederlandse dramaserie als Mocro Maffia bedragen momenteel rond €3 miljoen. Zo'n hitserie levert weliswaar meer abonnees op, maar van de abonnees die

instromen na de introductie van een nieuwe serie is na zes maanden gemiddeld nog maar 50% abonnee. Het rendement van de investering in Nederlandse series is voor RTL dus laag.

Dat RTL er niet in slaagt winst te maken met haar VOD-diensten heeft ook te maken met RTL's positie op de VOD-markt. RTL onderscheidt zich van andere spelers door haar primaire focus op Nederlandse content. Voor Nederlandse producties bestaat, op een enkele uitzondering na, geen markt in het buitenland. Alle investeringen die RTL doet in Nederlandse content moeten worden terugverdiend met haar activiteiten in Nederland. Nederlandse content is daardoor relatief duur ten opzichte van buitenlandse producties die wereldwijd geëxploiteerd kunnen worden.

Economisch effect wetsvoorstel: Minder geld voor Nederlandse makers

Sinds 2015 betaalt RTL -bovenop het honorarium van hoofdmakers- vrijwillig een vergoeding van 3,9% van de bruto-omzet uit VOD-exploitatie van producties waarbij zij betrokken zijn. Makers ontvangen dus vooraf én achteraf een vergoeding voor hun creatieve bijdrage. Wettelijk verplicht VOD-beheer van zal de kosten voor VOD-diensten enorm doen stijgen. VOD-diensten zullen immers over het gehele EU-repertoire moeten gaan afdragen (als gevolg van het non-discriminatie beginsel) en waarschijnlijk ook over het repertoire uit de UK en de VS, in plaats van over uitsluitend het Nederlands repertoire zoals nu het geval is. Dit geld zal grotendeels wegvloeien naar buitenlandse makers.

Een dergelijke kostenverhoging kan RTL niet dragen. Zoals eerder uiteengezet, moet RTL fors investeren in de productie van Nederlandse content om de concurrentie het hoofd te kunnen bieden en haar positie als lokale speler te behouden. Echter, geld dat wegvloeit door een hogere afdracht van VOD-vergoedingen kan niet meer worden besteed aan de productie van content. Dat is niet bevorderlijk voor het businessmodel van Videoland en ook niet gunstig voor de Nederlandse filmmakers. Immers: Geen producties is geen werk en dus geen inkomen voor filmmakers.

Dubbele belasting

RTL wijst in dit verband ook op een stapeling van regelingen die allemaal hetzelfde doel nastreven (nl. verbetering inkomenspositie Nederlandse makers), zoals het voorstel van het Ministerie van OCW met betrekking tot de investeringsverplichting. Dit voorstel verplicht Videoland om 6% van haar omzet te investeren in Nederlandse dramaserie, films en documentaires. RTL vraagt de Kamer om de economische effecten op de markt van al deze initiatieven gezamenlijk te onderzoeken alvorens de wetsvoorstellen in te voeren.

Geen prijselasticiteit vanwege de sterke concurrentie op de VOD-markt

Vanwege de hevige concurrentie kan RTL stijgingen in de kosten niet afwentelen op de consument, zoals wel wordt gesuggereerd (HBO biedt al een abonnement aan vanaf €2,99 per maand). Economisch analisten verwachten dan ook dat de meeste VOD-diensten voorlopig geen winst zullen maken. Zij voorspellen dat er een "shake out" zal plaatsvinden op de VOD-markt. Cruciaal is dat RTL de komende jaren in staat zal worden gesteld om een gezond businessmodel voor haar VOD-diensten te ontwikkelen. Slaagt zij daar niet in, dan zal RTL de kraan dicht moeten draaien. De Nederlandse filmmaker is daar uiteindelijk ook de dupe van. Richt uw aandacht daarom niet alleen op de Nederlandse maker, maar ook op de Nederlandse aanbieder van VOD-diensten. Ze kunnen niet zonder elkaar.